

Nieuwsbrief mei 2018

Ligare is het consortium palliatieve zorg in Noordoost Nederland.

Ligare is een samenwerkingsverband op het gebied van palliatieve zorg. Ligare wil ondersteunend en innoverend zijn voor patiënt, naasten en professional om gezamenlijk de palliatieve zorg voor patiënten te verbeteren.

Project

Ligare project Spiritualiteit *'Als niet alles is wat het lijkt'*

Na de kick-off meeting in oktober is er op 17 januari jl. een werkbijeenkomst geweest voor de implementatiecoaches van de betrokken organisaties. Tijdens de bijeenkomst hebben de implementatiecoaches verdere informatie ontvangen over de digitale leerwerkplaats 'zingeving in de palliatieve zorg' en hoe deze te gebruiken is om de scholing binnen de eigen organisatie vorm te geven. Ook is er een update gegeven over het onderzoek onder zorgverleners en patiënten dat onderdeel is van dit project.

De stand van zaken:

- Bij 18 organisaties loopt de nulmeting onder zorgverleners of is deze meting afgesloten.
- De organisaties zijn momenteel druk met het voorbereiden van de scholing of zijn net met de scholing gestart. Eén organisatie heeft de scholing al voltooid. Een aantal organisaties zullen later dit jaar aanhaken.
- In april zijn de interviews met de patiënten gestart.
- De nameting onder zorgverleners zal 3-4 maanden na het einde van de scholing plaatsvinden. Het precieze moment hangt af van het tijdsplan van de scholing van de betreffende organisatie.
- In september zullen de implementatiecoaches samenkomen voor intervisie en evaluatie.
- Organisaties kunnen ook later instappen in het project. Er is ruimte voor 30 organisaties in totaal.
- Het project loopt nog tot maart 2019.

Ligare project *'Markering en proactieve zorgplanning'*

Het project MAPRO (markering & proactieve zorgplanning) is als ZonMw project afgesloten. Echter, de aandacht voor markering en proactieve zorgplanning blijft. Door zowel patiënten & naasten als zorgverleners worden markering en proactieve zorgplanning als belangrijke onderdelen van goede palliatieve zorg gezien. In het *Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland* zijn deze onderwerpen dan ook opgenomen.

Met vertegenwoordigers uit alle sectoren, disciplines en samenwerkingspartners wordt in juni verder nagedacht hoe we markering en proactieve zorgplanning in ons consortium vervolg kunnen geven. De resultaten van het project en de uitkomsten van deze bijeenkomst zullen in de volgende nieuwsbrief worden gedeeld.

Ligare project 'MuSt-PC: een Multidimensionale Strategie voor Palliatieve Zorg'

Het landelijke, vierjarige MuSt-PC project is onderdeel van het ZonMw-programma 'Palliatie. Meer dan zorg'. De acht Expertisecentra Palliatieve Zorg en integraal kankercentrum Nederland (IKNL) werken samen aan het ontwikkelen van de digitale MuSt-PC tool, die zorgverleners en patiënten ondersteunt bij de signalering, behandeling en monitoring van klachten bij een levensbedreigende ziekte. De huidige richtlijnen voor palliatieve zorg gaan vooral over enkelvoudige klachten. Patiënten met een levensbedreigende ziekte hebben echter vaak last van meerdere klachten in meer dan één dimensie (de fysieke, psychische, sociale en/of de spirituele dimensie). Het project richt zich daarom in het bijzonder op het ontwikkelen van multidimensionale behandelstrategieën voor gelijktijdig voorkomende klachten.

Voor het ontwikkelen van de MuSt-PC is inzicht in het gelijktijdig vóórkomen van klachten in de palliatieve fase nodig. Om deze informatie te verzamelen, zijn twee landelijke meetweken gepland, van 10 t/m 14 september en van 24 t/m 28 september 2018.

De komende maanden worden zorgverleners vanuit het eigen consortium benaderd om op één of meerdere dagen van deze meetweken aan patiënten met een levensbedreigende ziekte te vragen om een klachtenvragenlijst (Utrecht Symptoom Dagboek-4 dimensioneel) eenmalig in te vullen. Zorgverleners die werkzaam zijn in het ziekenhuis, verpleeghuis, hospice, in de huisartspraktijk en thuis zullen benaderd worden. Het gaat daarbij om alle patiënten met een levensbedreigende ziekte (hartfalen, COPD, oncologische ziektebeelden, neurologische ziektebeelden, et cetera). Ook Ligare zal in de komende periode zorgverleners van verschillende organisaties uitnodigen om de meetweken uit te zetten binnen de eigen organisatie. Organisaties kunnen zich ook zelf aanmelden voor deelname aan de meetweken.

Voor meer informatie of bij vragen kunt u contact opnemen met Bart de Heij, arts-onderzoeker (a.h.de.heij@umcg.nl) of Jolien Admiraal, projectmanager consortium Ligare (j.m.admiraal@umcg.nl).

Beëindiging functie

Een kleine twee jaar heb ik (Hélène Scheltes) de gelegenheid gekregen om als netwerkcoördinator me verder in de palliatieve zorg te verdiepen en de netwerken palliatieve zorg in Friesland te mogen begeleiden. Vanaf 1 mei geef ik het stokje van coördinator netwerken palliatieve zorg Friesland weer door.

Ik werd erg blij van de nieuwe ontwikkelingen in de palliatieve zorg en de passie van betrokkenen. Ik was onder de indruk hoe betrokken organisaties hun best deden met de implementaties van het zorgpad Stervensfase, de markering en proactieve zorgplanning.

Het net uitgebrachte kwaliteitskader palliatieve zorg en de prachtige posters (gemaakt door afgevaardigden van IKNL/ netwerk coördinatoren van consortium Ligare) werd door de netwerken in Friesland direct omarmd en in hun organisaties toegepast.

Als ik verder kijk dan de netwerken palliatieve zorg en hun consortia, dan is er nog veel te doen. Wat zal het mooi zijn als burgers zelf bewust keuzes gaan maken over hun laatste levensfase. Alle zorgverleners tijdig de palliatieve fase markeren en gebruik maken van proactieve zorgplanning. En geen onnodige opnames meer plaats vinden op de Spoed Eisende Hulp.

Bedankt !

Ik wens jullie allen veel succes met het verder uitdragen van de palliatieve zorg.

Klankbordgroep Patiënten en naasten

Op 12 december j.l. kwam de klankbordgroep 'Patiënten en naasten' weer bijeen bij Zorgbelang Groningen. In deze bijeenkomst werd het deelproject 'Markering en proactieve zorgplanning bij mensen met dementie' besproken.

Alle aanwezigen waren in hun naaste omgeving betrokken bij iemand met dementie. Vanuit hun ervaring dachten zij mee wat voor patiënten en naasten belangrijk is als het gaat om zorg in de laatste levensfase (palliatieve zorg) aan mensen met dementie.

Madeleen Uitdehaag, projectleider, vertelde over het project en legde de conceptversie van de ontwikkelde [Gesprekswijzer Dementie](#) voor. Daarna gingen de aanwezigen met elkaar in gesprek.

Enkele reacties:

Meer aandacht voor de naasten.
De naaste heeft ook behoefte aan een gesprek over wensen en behoeften, er leven vragen als 'hoe ga je om met iemand met dementie, wat moet je doen, bij wie kan je terecht?'

Patiënten en naasten worstelen met het moment van contact zoeken met een zorgverlener. Vooral in situaties waarin het heel wisselend is gaat met de patiënt.

Anticipeer op het verschil in achtergrond tussen mensen. Niet iedereen wordt blij van bloemschikken. Vraag aan patiënt en naasten waar iemands belangstelling/interesses gedurende het leven lagen. Daar kunnen dingen uitkomen waar men plezier aan kan beleven.

Mooie gesprekswijzer, belangrijk om zorg in de laatste levensfase op tijd onderwerp van gesprek te maken.

Er is veel ontwikkeld voor mensen met dementie, vooral digitaal. Veelal lastig om dit te vinden of overzicht in te krijgen. De wens dat iemand (huisarts/ casemanager) dat overzicht wel heeft en de patiënt en naaste wegwijs maakt.

Inspiratie en Informatie

Kijk- en leestips

- Transmurale zorgpad netwerken palliatieve zorg Enschede, Haaksbergen en Noordoost Twente <http://www.netwerkpalliatievezorg.nl/Portals/137/Zorgpad/Netwerken%20Palliatieve%20Zorg%20-%20Zorgpad%20april%202018.pdf>
- Geestelijk verzorgers luisteren het probleem omhoog
- Slotcouplet, ervaringen van een longarts
- Levenseindegesprekken, een whitepaper voor zorgverleners

- Richtlijn palliatieve zorg bij hartfalen
- Nieuwsbrief ZonMw maart 2018
- Nieuwsbrief IKNL maart 2018

Bijeenkomsten, opleidingen

- 11 – 06- 2018 Werkconferentie spirituele zorg
- 20 – 06- 2018 Congres multiculturele ouderenzorg
- 18 – 09- 2018 Het Palliatieve Zorg Congres

Vragen en ideeën?

Vragen, ideeën, voorstellen of opmerkingen?

Bel het secretariaat: 06-55256415 of reageer per mail: ligare@umcg.nl.
(ook voor in-of uitschrijvingen van deze nieuwsbrief)

De volgende nieuwsbrief verschijnt medio 2018.

